



Schip keren ... als het smal is.

Tekst: Marianne van der Linden. Tekeningen: Ron de Vos. Foto's: Scheepswijs

In een serie artikelen beschrijft Marianne van der Linden de belangrijkste vaardigheden voor het varen met platbodems. Zij organiseert sinds enkele jaren vaarcursussen op rond- en platbodemschepen, onder de naam Scheepswijs. Dat moment waarop je denkt: “Dit past niet, ik kan hier niet keren!”

Je kent het misschien van je thuishaven. Of de jachthaven van Terschelling, waar de kleine platbodems aan het eind van de haven een eigen steiger hebben. Met maar weinig ruimte tussen de dam met stenen en basaltblokken en de steiger is het soms spannend om er te keren, zeker als er ook nog schepen twee of drie dik afgemeerd liggen.

WAT MAAKT HET MOEILIK?

Weinig ruimte is op zich niet zo'n probleem als de windrichting en de draairichting tijdens het keren overeenstemmen. De benodigde ruimte voor het keren van het schip is dan niet groot: als het moet kan het op de plaats. Leuk om te oefenen, ook als het niet hoeft.

Het tegen de wind in keren van het schip kost aanzienlijk meer ruimte. De combinatie keren tegen de wind in en weinig ruimte vraagt om een goede inschatting van de mogelijkheden.

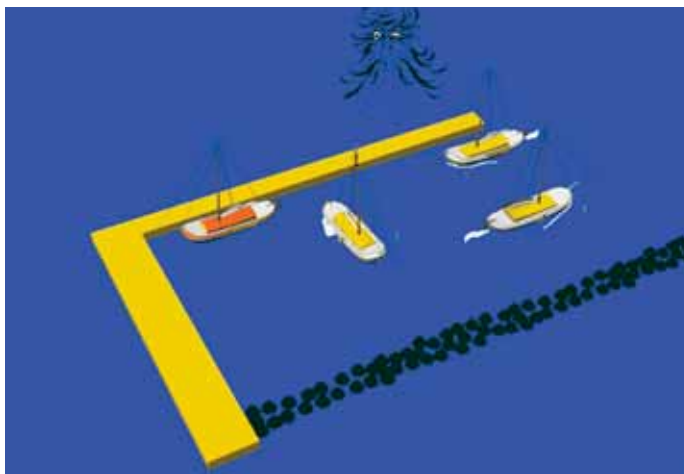
NIET KEREN.

Wat kun je doen? Allereerst is er de optie om niet te keren. In sommige gevallen is dat de beste oplossing. Vooral als je een nauwe ruimte invaart en je hebt de wind van achteren. Tegen de wind in draaien zal dan veel ruimte kosten. En als bij de afvaart blijkt

dat het schip keren nog steeds ondoenlijk is, is het altijd mogelijk achteruit weg te varen. Met de wind op het achterschip is achteruit varen immers goed te doen.

EEN ANDERE OPLOSSING

Bij het keren tegen de wind is een lage aanvangssnelheid een goed begin. Met wind van opzij is dat een probleem. Stilliggen is er niet bij, omdat dan direct de kop om waait. Waarom zou je deze natuurlijke reactie eigenlijk niet benutten?



Dat zou er als volgt uit zien: je vaart met halve wind of de wind schuin van achteren de haven in en om te keren leg je eerst het schip stil en laat je de wind het werk doen. Tot je met het achterschip recht in de wind ligt. Vanuit die positie, dus met een stilliggend schip, zet je de draai in tegen de wind. De lage 'aanvangssnelheid' zorgt voor een kleinere draaicirkel, net als bij het inzetten van een scherpe bocht met de auto.

Bijkomend voordeel is dat je jezelf even tijd geeft om de ruimte en de draai in te schatten en om zwaard te steken als je dat wilt. Of om moed te verzamelen als dat nodig is.

COMBINEREN MET DE AANLEGMANOEUVRE

Als je wilt keren om vervolgens aan te leggen aan lagerwal kun je het keren van het schip combineren met de aanlegmanoeuvre. Je hoeft dan niet eerst helemaal te keren, maar brengt het schip met de kop bij de wal, of het schip waar je langs zij aanlegt. Als je erop let dat je ver genoeg gedraaid bent zodat het achterschip door de wind naar de goede kant gezet wordt, dan komt alles goed.



De bocht wordt ingezet, de stootwillen hangen klaar.



Op het voordek staat een bemanningslid klaar met de voortros.



Let er op dat de stootwillen goed tussen de zwaardklampen blijven zitten.

TERSCHELLING BIJ OOSTENWIND

Een mooi voorbeeld is de platbodemsteiger aan het eind van de jachthaven van Terschelling met oostenwind. Vooral in de zomer is daar vaak weinig ruimte om te keren.

De manoeuvre ziet er dan als volgt uit:

Je vaart langs de hogewal, dus in het geval van de haven van Terschelling naar de stenen dam en legt daar het schip stil. Zodra het schip stilligt zal de kop richting de lagerwal draaien. Het achterschip blijft ongeveer op zijn plaats met rustig gas vooruit of achteruit.

Er moet natuurlijk wel voldoende ruimte zijn om de kop van het schip door de wind om te laten zetten.

Neem weer even tijd om de situatie in te schatten en kies de plaats waar de kop van het schip terecht moet komen.

Vervolgens draai je het schip verder in de wind. Als je denkt dat de draai niet haalbaar is maak je, geholpen door de wind, contact met de wal of het schip waar je langszij wilt. Let goed op de drift van je schip. Zodra je snelheid mindert, neemt de drift toe, dus als het stevig waait, is het niet nodig om naar de lagerwal toe te sturen. Een stootwil is daar natuurlijk onmisbaar.

Vervolgens kan het schip niet anders dan langszij komen en kijk je voor de zekerheid nog even of ook de andere stootwillen op de juiste plaats hangen.

TOT SLOT

Kortom: vaar een manoeuvre waarbij de wind je helpt en creëer een moment van rust voor jezelf zodat je tijd hebt om de situatie goed te overzien, maatregelen te treffen en knopen door te hakken.

Goede Vaart!



Zowel voor- als achteruit blijven kijken.

MEER WETEN?

Vragen en reacties naar aanleiding van dit artikel zijn welkom via e-mail: info@scheepswijs.nl.